

ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΜΑΣ

- Κλείνουμε πάντα καλά τις βρύσες στην αυλή και στις τουαλέτες.
- Παρακολουθούμε το δίκτυο του σχολείου: βρύσες, καζανάκια, σωλήνες, κ.λπ. Ερευνούμε αν στάζουν, αν χρειάζονται επισκευή ή αντικατάσταση και ενημερώνουμε το διευθυντή για να επιδιορθώσει τις βλάβες.
- Μαθαίνουμε αν στο σχολείο υπάρχει στέρνα ή πηγάδι σε λειτουργία.
- Αν στο σχολείο υπάρχει στέρνα, με ένα βροχόμετρο μαθαίνουμε να υπολογίζουμε πόσο νερό συγκεντρώνεται μετά από μια καλή βροχή ή σε μια χρονιά.
- Φροντίζουμε ώστε όλοι οι συμμαθητές να κρατάμε την επιφάνεια συλλογής νερού (προαύλιο, ταράτσα, κ.λπ.) καθαρή.
- Εμπλέκουμε και τις μικρότερες τάξεις στην εξοικονόμηση νερού.

Ίδέα για project:

- ▶ Ερευνούμε από πού υδροδοτείται το σπίτι, το σχολείο μας, και το νησί γενικότερα.
- ▶ Αναζητάμε πληροφορίες σε βιβλία και στο διαδίκτυο για το πώς συλλεγόταν το βρόχινο νερό από τους παπούδες μας αλλά και στην αρχαιότητα.
- ▶ Στην ιστοσελίδα www.hydraproject.net μελετάμε παραδείγματα σχετικά με τη συγκέντρωση βρόχινου νερού σε άλλες Μεσογειακές χώρες.

ΣΤΟΝ ΚΗΠΟ ΜΑΣ

- Φυτεύουμε φυτά, θάμνους και δέντρα της ελληνικής χλωρίδας και όχι ξενικά είδη (εισαγόμενα από άλλα μέρη).
- Ποτίζουμε νωρίς το πρωί ή αργά το βράδυ, κατά προτίμηση όχι με το λάστιχο αλλά με ποτιστήρι, φροντίζοντας να υπάρχει λακούβα που να εμποδίζει το νερό να απλώνεται μακριά από τις ρίζες του φυτού.
- Είναι καλύτερα να ποτίζουμε 1-2 φορές την εβδομάδα με ένα καλό πότισμα, παρά με μικρά καθημερινά ποτίσματα.
- Εάν μπορούμε εγκαθιστούμε ένα σύστημα ποτίσματος στάγδην: έτσι, το νερό που χρειάζονται τα φυτά στάζει κατευθείαν στη ρίζα τους και με ρυθμό τέτοιο που να μπορεί να απορροφηθεί από το έδαφος.
- Αν έχουμε σύστημα αυτόματου ποτίσματος φροντίζουμε τα σωληνάκια σταγονοροής να είναι μέσα στις γλάστρες, να μην είναι βουλωμένα και να μην παρέχουν πολύ νερό.
- Τονίζουμε στους γονείς μας ότι με το λάστιχο μόνο ποτίζουμε και δεν σπαταλάμε το νερό καταβρέχοντας άσκοπα τα πεζοδρόμια και τους δρόμους.

Ήξερες ότι...

- ▶ Τα ιθαγενή φυτά είναι προσαρμοσμένα στις καιρικές συνθήκες της χώρας μας και αντέχουν π.χ. την έντονη ξηρασία. Αντίθετα, τα περισσότερα ξενικά είδη μπορεί να είναι ευαίσθητα, ή να απαιτούν πολύ νερό.
- ▶ Το κύριο πλεονέκτημα του αυτόματου ή/και του στάγδην ποτίσματος είναι ότι μειώνονται οι απώλειες λόγω εξάτμισης και άρα εξοικονομούμε νερό.

ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΒΡΟΧΙΝΟΥ ΝΕΡΟΥ

Η συντήρηση ενός συστήματος συλλογής βρόχινου εξαρτάται από το είδος και τα υλικά κατασκευής του.

Σε γενικές γραμμές χρειάζεται να γίνονται τακτικά:

- Καθάρισμα του φίλτρου.
- Διατήρηση της υδρορροής καθαρής από χώμα, φύλλα, κ.λπ.
- Επίβλεψη της κατάστασης της επιφάνειας συλλογής.
- Έλεγχος στεγανότητας και διαρροών.
- Καθάρισμα του πυθμένα και των τοιχωμάτων της δεξαμενής.

Ήξερες ότι...

- ▶ Δεκαετίες πριν, για να διατηρείται το νερό της στέρνας καθαρό, έριχναν χέλια «για να τρώνε τα νερομάμουνα», αλλά και για να μην πιάνουν βρύα τα τοιχώματα της στέρνας. Τα χέλια κολυμπώντας ανάδευαν συνεχώς το νερό και το οξυγόνωναν. Ταυτόχρονα ήταν δείκτες καθαρότητας γιατί αν υπήρχε το παραμικρό πρόβλημα στο νερό αυτά πέθαιναν. Ο καθαρισμός της στέρνας ήταν δουλειά για μικροκαμωμένους τεχνίτες ή παιδιά. Τη λάσπη από τον καθαρισμό τη χρησιμοποιούσαν στον κήπο.

Το πρόγραμμα Συλλογής Όμβριων Υδάτων στα νησιά των Κυκλάδων υλοποιείται στα πλαίσια του περιβαλλοντικού προγράμματος Αποστολή Νοιάσου για το Νερό και έχει ως στόχο να αναβιώσει παραδοσιακές και, εν μέρει, εγκαταλελειμμένες πρακτικές συλλογής βρόχινου νερού, μέσα από έργα αποκατάστασης ή τοποθέτησης νέων δεξαμενών σε επιλεγμένα νησιά των Κυκλάδων.

Επιπλέον, στοχεύει να ευαισθητοποιήσει μαθητές και εκπαιδευτικούς από τα νησιά για το πώς η «σοφία» του παρελθόντος μπορεί να προσαρμοστεί και να εφαρμοστεί στα σύγχρονα συστήματα. Το πρόγραμμα υλοποιείται από το διεθνή μη κερδοσκοπικό οργανισμό *Global Water Partnership-Mediterranean (GWP-Med, Παγκόσμια Σύμπραξη για το Νερό – Μεσογειακό Σκέλος)* σε συνεργασία με το Μεσογειακό Γραφείο Πληροφόρησης (*MIO-ECSDE – δίκτυο MEDIES*).

 Global Water Partnership
Mediterranean

 MIO-ECSDE

 MEDIES

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Global Water Partnership-Mediterranean (GWP-Med),
Παγκόσμια Σύμπραξη για το Νερό –
Μεσογειακό Σκέλος
W: www.gwpmed.org
E: secretariat@gwpmed.org

Μεσογειακό Γραφείο Πληροφόρησης για το
Περιβάλλον, τον Πολιτισμό και την Αειφόρο Ανάπτυξη
W: www.mio-ecsde.org
E: info@mio-ecsde.org

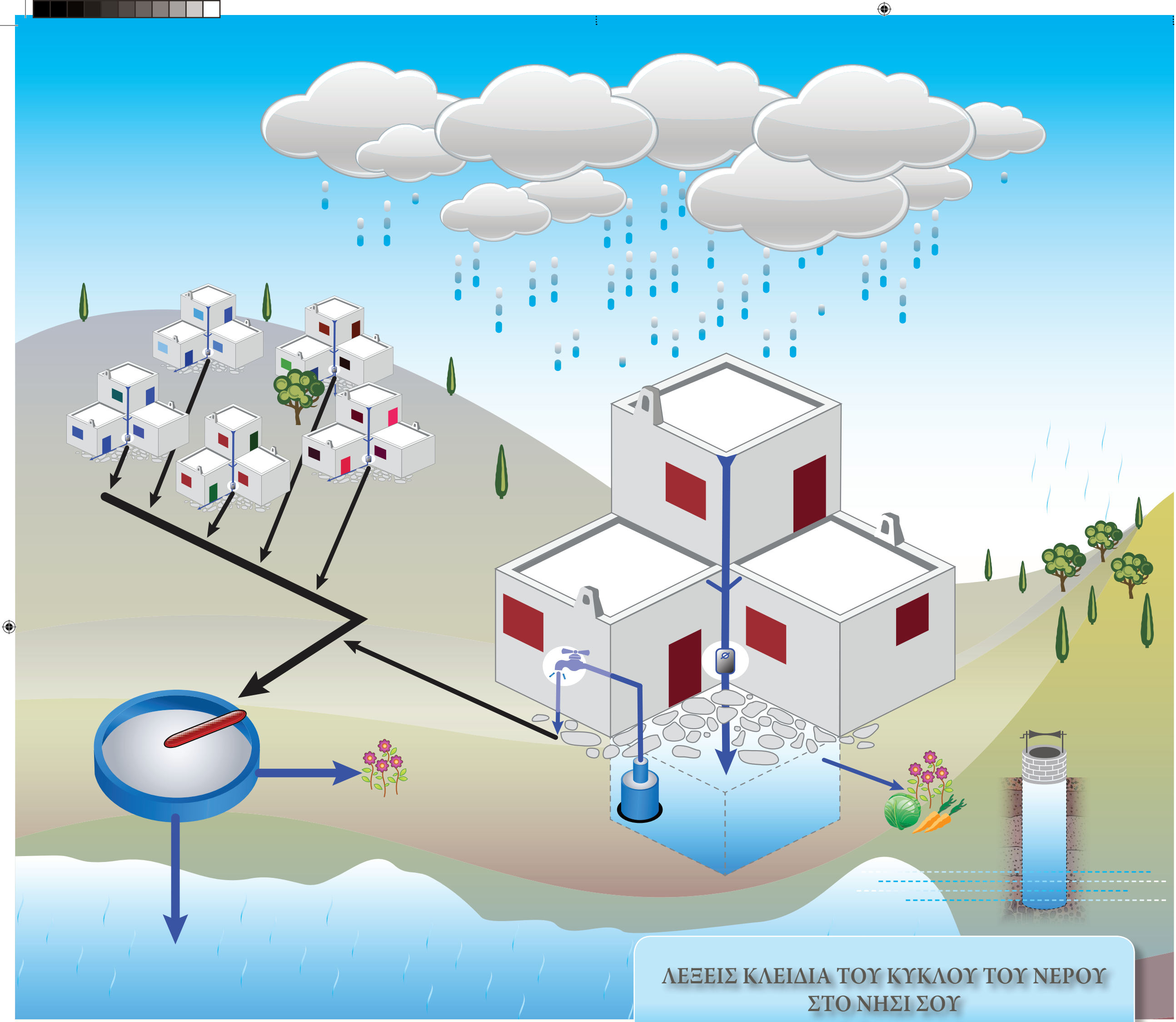
Μεσογειακή Εκπαιδευτική Πρωτοβουλία
για το Περιβάλλον & την Αειφορία
W: www.medies.net
E: info@medies.net

Κυρρήστου 12, 105 56 Αθήνα, τηλ: 210 32 47 490 / 267, φαξ: 210 33 17 127

ΝΟΙΑΖΟΜΑΙ ΓΙΑ ΤΟ ΝΕΡΟ

Χρησιμοποίησε αυτήν την αφίσα
για να ανιχνεύσεις τον κύκλο του νερού
στο νησί σου και εφάρμοσε
τις συμβουλές εξοικονόμησης νερού
στο σπίτι και στο σχολείο σου.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ ΤΟΥ ΚΥΚΛΟΥ ΤΟΥ ΝΕΡΟΥ ΣΤΟ ΝΗΣΙ ΣΟΥ

Από τις παρακάτω έννοιες ή διαδικασίες του κύκλου του νερού, σημείωσε στο γράφημα ποιες εντοπίζεις στο νησί σου:

- βροχή, επιφάνεια συλλογής βρόχινου νερού, δίκτυο ύδρευσης, σταθμός βιολογικού καθαρισμού, χρήσεις βρόχινου νερού, εξάτμιση.*
- Με συζήτηση με το δάσκαλό σου μπορείς να συμπληρώσεις και άλλες διαδικασίες, όπως διαπνοή, συμπύκνωση, υδροφόρος ορίζοντας, κ.ά.*

ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ ΜΑΣ

- ▶ Κλείνουμε τη βρύση όσο σαπουνιζόμαστε ή πλένουμε τα δόντια μας ή τα πιάτα.
- ▶ Πλένουμε τα φρούτα και τα λαχανικά σε μια λεκάνη γεμάτη νερό, αντί ν' αφήνουμε το νερό να τρέχει.
- ▶ Αντί για μπάνιο κάνουμε ντους με το αναγκαίο νερό.
- ▶ Βάζουμε σε λειτουργία το πλυντήριο ρούχων ή πιάτων μόνο όταν είναι γεμάτα.
- ▶ Πλένουμε το αυτοκίνητο ή τη μοτοσικλέτα χρησιμοποιώντας έναν κουβά και δεν αφήνουμε το νερό να τρέχει άσκοπα από το λάστιχο.
- ▶ Ελέγχουμε για διαρροές μέσα και έξω από το σπίτι και αν υπάρχουν, τις διορθώνουμε άμεσα.
- ▶ Εντοπίζουμε πιθανή διαρροή στο καζανάκι με λίγες σταγόνες χρωστικής (εάν υπάρχει διαρροή, μετά από λίγη ώρα εμφανίζεται χρώμα στη λεκάνη).
- ▶ Εγκαθιστούμε όπου μπορούμε συσκευές που εξοικονομούν νερό, όπως βρύσες ρυθμιζόμενης ροής, καζανάκια δύο ταχυτήτων, κ.ά.

Ήξερες ότι...

- ▶ Σε κάθε σπίτι, ο μεγαλύτερος καταναλωτής νερού είναι το καζανάκι και ακολουθεί το μπάνιο (ή ντους).
- ▶ Από μια διαρροή στο καζανάκι μπορεί να χάνονται εκατοντάδες λίτρα νερού κάθε μέρα.
- ▶ Αν πλένουμε μόνο με γεμάτο πλυντήριο ρούχων εξοικονομούμε περίπου 13 κυβικά μέτρα νερό κάθε χρόνο.
- ▶ Ένα πλυντήριο πιάτων ενεργειακής κατηγορίας Α, εκτός από ενέργεια, εξοικονομεί περίπου 4 κυβικά μέτρα νερού κάθε χρόνο.

ΣΤΗ ΣΤΕΡΝΑ ΚΑΙ ΣΤΟ ΠΗΓΑΔΙ ΜΑΣ

- ▶ Συλλέγουμε το νερό της βροχής για να το χρησιμοποιήσουμε στο καζανάκι, στον κήπο, στα πλυσίματα κ.α.
- ▶ Πριν τα πρωτοβρόχια, καθαρίζουμε την επιφάνεια όπου συγκεντρώνεται το βρόχινο νερό, τα σιφόνια, τα φίλτρα και βέβαια τη στέρνα.
- ▶ Κάθε φορά που βρέχει αφήνουμε το πρώτο νερό να ξεπλύνει τις επιφάνειες συλλογής (ταράτσα, σκεπή ή αυλή). Κατόπιν, γυρίζουμε τη στρόφιγγα για να αρχίσει να γεμίζει η δεξαμενή. Σχεδόν το 80% του νερού της βροχής μπορεί να μαζευτεί εύκολα.
- ▶ Δεν αντλούμε πολύ νερό από το πηγάδι. Ελέγχουμε την ποιότητα του υπόγειου νερού τακτικά, στέλνοντας δείγματα για χημική και μικροβιολογική ανάλυση στις ειδικές υπηρεσίες.
- ▶ Ρωτάμε τους παπούδες και τις γιαγιάδες για τους τρόπους που μάζευαν και χρησιμοποιούσαν το νερό οι παλιότερες γενιές.

Ήξερες ότι...

- ▶ Αν πίνουμε το νερό της βροχής θα πρέπει να προσέχουμε να μην είναι μολυσμένο. Χωρίς την κατάλληλη αποστείρωση (χλωρίωση, προσθήκη αβέστου ασβέστη, κ.λπ.) μπορεί να περιέχει παθογόνους μικροοργανισμούς. Επίσης, το βρόχινο νερό δεν περιέχει τόσα διαλυμένα μέταλλα, που είναι απαραίτητα για το ανθρώπινο σώμα, όσα π.χ. το νερό μιας πηγής.